

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem Mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Kmetijska šola na Grmu.

Veliko naprav je za kmetško ljudstvo, ki imajo najboljše namene in bi gotovo tudi donašale deželi veliko korist, ko bi jih ljudje umeli ali bolj prav hoteli umeti — Stotaki in tisočaki se leto za letom plačujejo, a donašajo koristi jako malo ali celo nič, ker je naše ljudstvo unemarno ali pa nevedno. Tako je tudi z kmetijsko šolo na Grmu, ki je stala našo deželo vže neizmerno veliko, pa vendar ne prinaša tega, kar smo smeli po pravici od nje pričakovati. Pa zakaj? Zato, ker je tisti ne marajo, za katere je ustanovljena. Naš kmet, zlasti še Dolenjski, misli, da se kmetijstva ni treba učiti, češ, kakor je delal oče, delam jaz in tako naj dela moj sin. Vendar je to ravno tako bedasta zmeta, kakor je bila zmeta nekaterih naših ljudij, ki nikakor niso hoteli vinogradov škropiti trdeč, da to nič ne koristi, marveč še škoduje, da gospoda nič ve i. t. d. Ko vendar dandanes ni več nevernega Tomaža, ki bi še kaj tacega trdil razun če je prišel ob pamet.

PODLISTEK.

Nenavadna sedemsto-letnica.

(Dalje.)

Ubogi Izmael, da je naletel na tako trdo poskušnjo! Hud boj se vname v njegovi duši, od ene strani njegovo pohlepno lakomno srce, od druge strani pa strah, da ne bi prišel v sužnost oblastniku teme, ako bi si prilastil le en sam košček. Na zadnje vendar le zmaga strah. Oči zatisne, da ne bi omagal v tej grozni skušnjavi. „Ej,“ reče z otožnim glasom, „tak dragoceni kamen bi me storil le nasrečnega, djali bi, da sem ga vkradel.“

„Ker ste pa taki, da nočete po nobeni ceni ničesar vzeti, pokazal vam bom svojo najlepšo in najdragocenejšo dvorano,“ pravi gospodar, odpiraje mu četrto shrambo. Tu ni bilo kupov plemenite rude, ne svitlih biserov, ne dražih kamenov; tu

Trdimo s popolnim prepričanjem, da je kmetijska šola na Grmu neizmerno koristna, ko bi jo le posestniki hoteli rabiti. Da se o tem prepričajo vsaj nekateri, ki imajo dobro voljo, podamo tukaj članek, katerega je pisal brat nekega bivšega učenca te šole iz Notranjskega. Berite ga, premišljajte ga in ravnajte se po njem.

Deželni odbor je razpisal 9 ustanov za učence, ki bi šli učiti se na deželno vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grm pri Novem Mestu. Prošnje je treba izročiti vodstvu šole na Grmu do 15. sept. Imeti morajo prošnje kolek za 50 kr., priložen mora biti krstni list, šolsko spričevalo, zdravniško potrdilo o čvrstem zdravju in župnijsko spričevalo o lepem vedenju. Sprejemajo se pa tudi plačujoči učenci, ki plačujejo po 30 kr. na dan za hrano in 20 gld. šolnine na leto. To šolnino pa deželni odbor navadno spregleda, ako se vloži prošnja.

Zanimanja za kmetijsko šolo na Grmu je pri nas še jako malo. Izmed vseh gospodarskih šol na Avstrijskem ima šola na Grmu najmanj učencev. Zgodi se dostikrat, da niti štipendijev ali ustanov vseh oddati ne morejo. Žalostno znamenje je to. V

ne vidiš ničesar drugzega, nego same železne ključe, ki so viseli po žeblih ob steni na okolu, v najrazličnejši obliki in velikosti.

„Bog in svet!“ začudi se mohelj, „in to imenujete svoje najdragocenejše zaklade, te borne železne ključe?“

„In vendar je tako, dragi moj! Mislite si, to so ključiči od samih blagajnic skopuhov in lakomnežev. Jaz sem gospodar vsega njihovega premoženja, katerega so s tolikim trudom nagrabili in s tako skrbjo nakupičili. Zame nabirajo, zame stiskajo, zame varčujejo; moji hlapci so, ki čuvajo moje zaklade. Ne oni sami, ampak jaz imam ključiče od njihovega dozdevnega imetja. Do teh zakladov nimajo nikakoršne oblasti, zato si ne upajo nič potrositi, tudi v skrajni sili ne, zato morajo stradati njihovi podložni, celo njihovi lastni otroci, da, še oni sami, ker ne smejo ničesar vzeti od tega kupa. Njegov pravi lastnik je „mamon,“ ena izmej najzlobnejših pošasti. Me li razumete?“

srednje šole vse hiti, akoravno so stroški za šolanje veliki, vseh pa tako negotov, saj od 100 prvovršolcev jih ne pride 20 v osmo šolo. Kmetijska šola, ki je na Kranjskem mimo obrtne šole jedina praktičnega pomena, je skoraj prazna. In vendar more ta šola pokazati lepe vspehe. Učenci se navadijo reda, pridnosti, gospodarnosti za življenje. Pridobe si zraven tega še toliko vednostij, da se lahko merijo z vsakim nižjegimnazijcem. Kajti kot 16letni mladeniči so vse bolj dovezetni za poduk, nego dečki na nižji gimnaziji, ki še ne poznajo resnobe življenja. In kako z veseljem gospodarijo učenci grmske šole, ki se po dovršenih dveh letnih naukih vrnejo na svoj dom! Človek se mora kar čuditi. Poznam učenca te šole, ki je poprej komaj dobro brati znal. Hodil je samo dve zimi v šolo za silo. Sprejet je bil v kljub svojemu slabemu znanju v šolo, akoravno ni mogel prinesti nobenega spričevala. V začetku mu je šlo trdo, jako trdo. Kmalu bi bil obupal in popustil šolo. Toda v dveh, treh mesecih je premagal prve težave in dobil tako veselje do učenja, da je v kratkem svoje součence dosegel in celo prekosil. In sedaj kako dela! Prvo pomlad je že v svojem vrtu, ki si ga je napravil, cepil nad 1000 divjakov, po vsej občini pa še mnogo več. Priredil je hlev za odpeljavanje gnojnice. Omislil si je čebele in naredil sam uljak. Pričel je umno krmiti živino in pri tem bode najmanj 20% krme prihranil, vendar je živina lepši, nego je bila prej. To ravno zato, ker krmi živino pametno, ne preveč, ne premalo. Natanko presodi, koliko goveda tehta, kaj se od njega zahteva in potem vravna kakovost in količine krme. Vse dogodke v gospodarstvu si natančno zapisuje, da bo vedel po pridelkih vravnati gospodarstvo. Naj ne misli nihče, da pri tem leno okrog postopa s

„Gospod!“ zavpije prestrašeni Izmael, „nemara so tu tudi moji ključi?”

„Kaj dvomite nad tem? Glejte, tam visi šop v kotu!“

In bilo je tako. Hitro je spoznal svoje lastne ključe, svoje prisrčne ljubčke, od katerih se ni mogel nikdar ločiti, ktere je vedno skrbno čuval, kakor punčico svojega očesa; tam so viseli na žeblju.

„Gospod!“ milo prosi skopuh, „do zdaj nisem vzeml ničesar; dajte mi moje ključe nazaj in darujte mi jih za vselej!“

„Dobro, naj vam bo. Vaše srce ni še do kraja pokvarjeno. Ta trenotek ste se iztrgali iz mojega nadzorstva, to priznavam, postali boste odsihdob radodarni. Sam Jehova, kteremu služimo tudi mi, vas je obvaroval, da ste srečno ušli sužnosti hudobnih duhov. Vzemite svoje ključe, pa rabite svoje premoženje bolje, nego do zdaj!“

Hlastno seže mohelj po svojih ključih, poslovi

knjigo v roki in s svinčnikom za ušesom. Nikakor ne. Dela bolj kot kak hlapec. Svinčnik in knjigo rabi le ob nedeljah in praznikih.

Tacih gospodarjev nam je treba v sedanjih hudih časih. „Nevednost je najdražja reč na svetu“, rekel je neki angleški narodni gospodar. Nikjer se resnica tega izreka bolj ne potrjuje, kakor pri kmetu. Zakaj kmet tako propada in leze v dolgove? Zato, ker si pomagati ne zna. Sleherni ga lahko oslepari pri kupčiji. Svoje pridelke prodaja navadno tako imenovanim posredovalcem, ki seveda za-se veliko dobička iščejo. Neuk kmetovalec ne vé, kdaj bode cena pri živini padla, ali se pa vzdignila, ne more si pomagati, če pride kaka bolezen ali nesreča. Sploh povsod je nesrečen, povsod tepen.

Ako hočemo mili svoj narod osrečiti, povzdigniti ga moramo gospodarski. Priskrbeti mu moramo prave omike v gospodarskih zadevah. Nikdar naj se nihče ne zgovarja, češ, da pozna tega ali onega gospodarja, ki je bil v tretji ali četrti šoli, pa je v kljub temu slab gospodar. Tudi jaz poznam take kmete, vem za njega, ki je bil celo v osmi šoli, pa je slabši gospodar, nego njegov sosed, ki niti jednorazrednice znotraj ni videl. Temu se tudi ni čuditi. Kaj pa je slišal na gimnaziji, kar bi mu utegnilo pri njegovi kmetiji koristiti? Skoraj nič. Navadil se je samo pohajkovati, potratnega življenja in sedaj mu gre vse narobe. Popolnoma drugače je z učenci grmske šole. Tam se vadijo delati in učé le tacih predmetov, katerih zares v življenju potrebujejo.

Rodoljubi po slovenski domovini! Prigovarjajte starišem, da bi pošiljali svoje sinove v kmetijsko šolo. Priskrbite jim

se od kralja duhov in odpotuje brez odloga. Gospodar spremi svojega gosta do velike ceste, potem pa se zopet vrne. In ko se Izmael nazaj ozira proti kraju, od kodar je prišel, izginilo je vse, kakor megla.

Od tega časa pa se je popolnoma spremenila narava skopuhova. Njegovo srce se je omečilo, postal je rahločuten. Odpiral je svojo roko potrebnim, podpiral je vdove in sirote, s kratka, postal je ves drugi človek. Njegova hiša, do zdaj imenovana „pri skopem ključu“, je dobila ime „pri zlatem ključu“, ker zdaj se tam prijazno sprejme vsak potrební, in noben siromak se ne odžene brez obilne miloščine. — —

Ako je izmišljena ta dogodba, izmišljeno je tudi spreobrnjenje Izmaelovo. In kdor tega ne veruje, kaj mu hočemo, kdo mu more zameriti? Saj je res težko verovati, da bi se kdaj kak skopuh spreobrnil.

potrebnih spričeval, sestavite jim prošnje za vsprejem i. t. d. Kdor hoče zares kaj uspešnega storiti za domovino, naj pošlje na svoje stroške nadarjenega mladeniča v to šolo! S tem mu bode več koristil, kakor če bi ves čas gimnazije za njega plačeval. Ako ne bode mogel doma prevzeti gospodarstva, bode lahko šel za oskrbnika na kako večje posestvo in s tem zaprl pot jednemu tujcu v našo deželo. Saj so dosedaj skoraj jedino tujci oskrbniki po naših graščinah. Delati moramo na to, da bode v vsaki slovenski vasi jeden izšolan učenec kake kmetijske šole in potem smemo upati boljših časov.

O izdelovanji sladkorja iz pese, z ozirom na Kranjsko, leta 1865.

Bilo je leta 1747, ko je lekar in kemik Andrej Marggraf v Berlinu v nekem spisu, kterege je kraljevi akademiji umetnostij predložil, prepričalno dokazal, da je kristalni sladkor (cuker) v pesi, in da ima pesa veliko vrednost za izdelovanje domačega sladkorja. Skušal je iz bele pese po vinskem cvetu (alkoholu) sladkor izvleči, in res je v 100 delih pese dobil 4 do 6 delov sladkorja.

Toda žalibog! da Marggraffovi iznajdbi niso drugi dosti sledili; mnogotere težave v obrtniji so bile tega krive, pa tudi tedanje politične homotije. Po vojski, katero je končal ahenski mir, so se Angležem, kateri so delali kolonijalni sladkor, vsi trgi na Nemškem zopet odprli in oni so se jih polastili; sladkor pa, kterege so Nemci iz pese delali, bil je mimo onega predrag. Opustili in pozabili so tedaj izdelovati sladkorja iz pese. Še le proti koncu osemnajstega stoletja se je Lampadi v Freibergu zopet spomnil Marggraffove iznajdbe. Ravno ta čas je skušal baron Kops na Kranjskem (prvi v Avstriji) na debelo iz pese sladkor izdelovati, pa žalibog, da je takrat obrtnija v našem cesarstvu na tako mladih nogah stala, da iz centa pese se je dobilo komaj dva funta in pol sladkorja. Čeravno so se zelo trudili, da bi vstanovili fabrike za domač sladkor, ves trud bi bil vendar zastonj, ako bi ne bile mnogotere vlade spoznale, kako potrebno in važno je, če se sladkor izdeluje iz domače pese. Da bi se namreč angleška kupčija preveč ne šopirila in da bi drugih držav ne podjarmila, so vlade začele vojsko zoper čezmorske pridelke in z angleško.

Napoleon I. je mlado obrtnijo močno podpiral. Francozom, da bi izdelovanje sladkorja iz pese na debelo poskusili in iz njega dobiček imeli, je dal milijon frankov in sila veliko zemljišča (32.000 hektarjev); v postavi 15. januarja 1812.

je zapovedal, naj se napravi pet učilnic, v katerih se ima pridelovanje sladkorja iz pese po besedi in delu (teoretično in praktično) učiti; in ukazal je, naj se dá cesarsko privoljenje za 500 fabrik, in 4 fabrike naj se celo na državne stroške napravijo, ktere bi bile imele v dveh letih 1812 in 1813) napraviti dva milijona kilogramov sladkorja.

Ako prevdarimo, kako se je v zadnjih desetih letih izdelovanje sladkorja iz pese povzdignilo in razširilo, ne samo drugod, ampak tudi na Nemškem in pri nas v Avstriji (velik del cukra, ki ga dandanašnji povžijemo, je pesni sladkor); če pomislimo, kako je ta oddelek obrtnije na vse strani ta kratek čas napredoval in še napreduje, in ker se mora ta mlada obrtnija z obilnim davkom bojevati, pa da je vendar zmogla; moramo reči, da je ta obrtnija popolnoma spolnila to, česar so od nje pričakovali. Zatorej pa ima tudi najbolje in učene može za varhe, zatorej lepo kaže stan visoke izobraženosti in umetnosti, do ktere se je naš čas povzdignil. Kje neki je druga obrtnija, da bi se mogla meriti njeni znamenitosti in velikosti?

Ona daje kmetu delo in zaslužek, — budi ga k pridnemu gospodarstvu, — čisti njivo, daje ji moč, oživlja kmetijstvo in obrtnijstvo ob enem, — ona pušča doma pri nas denar, kterege smo doslej čez morje na tuje pošiljali in daje zaslužek domačim ljudem ne samo na polji, ampak tudi v fabriki, po letu kakor po zimi.

Od začetka so zidali velikanska poslopja, v katerih so sladkor iz pese delali; pa kmalu so videli, da jim draga poslopja malo koristijo in puščajo malo dobička; začeli so pohlevna, pa trdna poslopja zidati in dobre mašine delati, da tako zdaj z manjšimi stroški veliko opravijo.

Ta važna obrtnija se je doslej čez Francosko, Angleško, Nemško, Švedsko, Ogrsko in Avstrijsko razširila in celo v ruske neizmerne planjave. „Pesa, pesa!“ je zdaj tisti glas, ki je počil po obširnem svetu. V našem avstrijskem cesarstvu je zdaj 130 fabrik, v katerih se sladkor iz pese dela (posebno na Češkem, Moravskem in Ogrskem). Pridelki teh fabrik zadostujejo že skoraj popolnoma potrebam Avstrije, da v katero koli prideš prodajalno, ti postrežejo z domačim sladkorjem. (Konec sledi.)

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

V Istri so si Slovenci in Hryati nekoliko oddahnili, ko je odšel pazinski okrajni glavar Schwarz, ki je močno zatiral Slovane in podpiral laške iredentarje. Kjer je le mogel, oviral je slovensko šolstvo, vtikal se v volitve in skušal vse Slovane v Istri polahoniti. Sedaj bo tega menda konec, ker o novem glavarju se sodi, da bo pravičen mož.

Mladočehi so že popolno zašli v svoji strasti. Med seboj se neprestano prepirajo; nedavno pa so se v nekem kraju pri volitvah zedinili z Nemci-šulferajnovci, da so mogli zmagati češko katoliško stranko. A tudi to ni veliko pomagalo, ker je vendar-le nekaj katoliških prišlo tudi v odbor.

Na **Madžarskem** še vedno žuga boj zaradi vladnih cerkvenih predlog. Marsikje je letos tako slaba letina, da ljudje skoro lakoto trpé; toda uradniki, mesto da bi poskrbeli za reveže, skrbé le za to, kje bi mogli cerkvi hujše škodovati.

Kaj je novega po širokem svetu?

V **Bolgariji** je zmagala pri volitvah z veliko večino vladna stranka. Ta volitev je tem važnejša, ker se je Stojilovo ministerstvo s tem utrdilo, čeprav stari rovar Cankov skuša zdražbo narediti v narodu zoper kneza in vlado.

Na **Nemškem** je Bismark govoril zoper Poljake, ki po njegovih mislih preveč oblasti dobivajo. On opominja Nemce, da se mora poljski narod še bolj ponemčevati, kakor se je doslej. Tudi cesar sam se je v istem smislu izrazil o Poljakih. Dočim imajo na Nemškem in v Rusiji Poljaki silno veliko trpeti, godi se v Avstriji vse po njih volji, ker njih beseda je merodajna za vse cesarstvo.

Umril je Malega Šmarna dan pariški grof, pravi naslednik **francoskih** kraljev, ki se pa za kraljevi prestol ni veliko poganjal. Kakor se kaže, bo njegov sin v tem oziru odločnejši. A upanja nima, da bi kedaj kralj postal.

V vojski za **Korejo** zmagali so Japonci Kitajce. Pravijo, da se hoče sedaj Rusija vmešati v ta prepir, ker noče pustiti, da bi moč Japoncev kaj narasla. A najbrže Rusija hoče le plašiti.

Piše se nam:

Iz Novega Mesta. [Dijaška kuhinja v Novem mestu.] Tudi v naše mestice je prihitela šolska mladež v večem številu nego v zadnjih letih; ali naše dolenske nade se vendar le niso povsem spolnile — pričakovali smo še več dijakov. Upanje je bilo še tem bolj opravičeno, ker smo zvedeli, da je došlo od ljubljanskih gimnazij ravnateljstvu našemu nad 40 imen dijakov Dolenjcev, ki se po ministerskem ukazu ne smejo sprejeti v Ljubljani. Pa od vseh teh so prišli doli na breg lene Krke samo štirje. Kje so drugi? Jim je li visoki deželni svet dovolil šolanje v glavnem mestu? So li šli v Kranj ali kamo drugam? Ali so menda ostali doma?

Dijaška kuhinja je sedaj pri nas popolnoma pripravljena; prav lepe prostore ima v domu katoliške družbe rokodeljskih pomočnikov. Velika skrb je bila zadnje dneve, kako in od kod se bode dobila potrebna kuhinjska posoda. Pa našla se je pomoč. Gospod dr. Marinko se je obrnil do blagorodne gospe Šegulove s prošnjo, naj v tej reči pomaga. Blaga gospa se je poprijela reči s toliko požrtvovalnostjo, da je s pomočjo gospe Guštineve nabrala zlasti od

naših gospej in gospic deloma v blagu, deloma v novcih toliko, da se je napravilo vse potrebno — in da je vrla gospa tudi izročila še celo za jedila — nad 100 kron. — Blagima gospema bodi javno izrečena najtoplejša zahvala. Prepričani naj bodete one in vse vrle darovalke, da bodo darovi prav obrnjeni in da bodo našli hvaležna srca.

Kuhinja se je otvorila 18. t. m.; opoldan dobiva v njej kosilo sedaj 28 gimnazijalcev iz vseh razredov. Shod dobrotnikov, ki se je vršil zadnje sredo 19. t. m., se je posvetoval, naj se-li napravi v podporo in vodstvo dijaške kuhinje novo društvo, ali samo nekova družba, ki bi imela namen nabirati za kuhinjo darove, ter jo sploh podpirati z besedo in dejanjem. Odbor se je odločil za zadnje iz tehtnih vzrokov, kojih pa tu ne boдем navajal. Pričujoči so se izrekli za to, da se vodstvo prepusti načelniku g. prof. dr. J. Marinkotu, on pa naj adoptuje druge gospode, da mu pomagajo pri težavnem poslu. Nasvetovali pa so, naj pred vsem povabi v to g. gimazijskega ravnatelja, dva gospoda iz novomeškega kapitelnja, enega g. patra frančiškana, tri gospode župnike iz bližnje okolice, ker je od njih pričakovati izdatne podpore zlasti v živilih, in pa tri meščane. Tako je reč slednjič dovršena; Bog jej daj svoj blagoslov in pa dosti dobrotnikov!

Iz Št. Jerneja. — Kedo bi si bil mislil, da bo še Šent Jernej tako znamenit kraj postal. Že več let imamo tukaj vsled premarljive c. kr. kmetijske družbe premiranje konj. Pozneje smo dobili dirkališče, in sedaj še celo žrebetišče, na kateri strehi pa vedno paradira še „Fohlenhof“ in od zdej žrebetišče.

Oklicano je bilo in tudi po časnikih naznanjeno, „Poraba dirkališča v Šent Jerneji za vajo konj ob priliki bodoče dirke, ki je letos zaradi žrebetišča omejena, in sicer je bilo odrejeno, da se konji smejo vaditi od 11. ure dopoldne do 2. ure popoldne ter še od 6. do 9. ure zvečer.“

Mnogo se jih je tudi poslužilo te naredbe. Pozneje bil je program VI. konjske dirke v trab 1894. leta, na očitnih krajih nabit in tudi po časnikih razglašen, da se bo 10. sept. t. l. vršil.

Ta šesta konjska dirka v Šent Jerneji se je vršila dné 10. sept. po znanem vspredu ob veliki udeležbi. Najprej so izbirali konje za vojsko. Izbrali in potrdili so jih le kaj borno malo. Ko bi jih ti gospodje prav obilo vsako leto od kmetov pokupili, bilo bi s tem tudi ubogemu kmetu trpinu pomagano.

Na to bilo je premiranje konj. Nosile so kobile zelo ponosno svetinje, katere so jim na vrat obilo obesili. Le še tako nadalje naj se ljudem pomaga in prav veliko tudi denarja razdeli med one pridne kmetovalce, ki tako vzgledno lepo živino redé.

Popoldne je pa dirkalo blizo 40 konj.

Letos je bil videti zopet velik napredek. Želeti bi bilo tudi, da bi slavna c. kr. kmetijska družba naročila za prihodnjo dirko kakih 6 do 8 vozov na dveh kolesih, katere naj bi vpregel oni, ki dirka, ne pa tako okorna kolesa, kakor jih ubogi kmetič kar od svojega vozička porabi.

V I. oddelku t. j. pri dirki tri- in štiriletnih žrebcev in kobil (daljava 1600 m.) je na cilj prišel prvi Jožef Primc iz Zagorja na Krasu v 3 minutah 28 sekundah, dobil je darilo 200 kron; drugi Janez Kovačič iz Dol. Mahorovca, Šent Jernejske občine v 4 minutah 9 sekund, dobil je darilo 200 kron; tretji, Fran Kovač iz Novega mesta, v 4 minutah 14 sekund, dobil je darilo 50 kron.

V II. oddelku, t. j. pri dirki starejših kranjskih žrebcev in kobil (daljave 2400 m.), je prišel prvi na cilj Miha Zalokar iz Zaboršta v 6 minutah 11 sek., dobil je darilo 200 kron; drugi, Fran Tratnik iz Šent Jerneja v 6 minutah 11 sekund, dobil je darilo 50 kron; tretji, France Recelj iz Šent Jerneja v 6 minutah 36 sekund, dobil je darilo 25 kron.

V III. oddelku, t. j. pri dirki konj brez razločka, (daljava 2400 m.), je prišel prvi na cilj Anton Šmid, kaplan na Vinici v 5 minutah 57 sekund, dobil je darilo 100 kron; drugi, Janez Rabzelj iz Škocijana v 6 minutah 15 sek., dobil je darilo 50 kron; tretji, Anton pl. Fetich Frankheim, župnik v Šent Jerneju v 6 minutah 20 sek., dobil je darilo 25 kron; četrti, Janez Vertačič iz Pristave v 6 minutah 27 sekund, dobil je darilo 25 kron.

V IV. oddelku, t. j. gosposka dirka s parom konj, (daljava 2400 m.), je prišel na cilj prvi Jožef Rus iz Mirnepeči, v 6 minutah 45 sekund, dobil je darilo srebrno kaseto, vredno 100 kron.

In tako smo končali našo VI. dirko. Novomeška godba je prav marljivo igrala celi čas na dirkališču.

Letos je tudi na novo vpeljana, da je vsaki plačal 10 kr., kateri je šel na dirkališče, in je dobil listek s številko, na katerem je naslikan kmetovalec, ki orje z dvema konjema, pa žrebiček zraven njih. To je vse v prid c. kr. kmetijske družbe.

Želeti je še, da bi tudi kmalu dobil železnico prijazen Šent Jernej, ter bi se gotovo še več radovednih gledalcev pripeljalo gledat to lepo zabavo!

Slaynemu odboru c. kr. kmetijske družbe pa najpresrečnejša hvala in zahvala vseh Šentjernejčanov za ustanovitev teh premij in dirk!

Sv. Križ pri Kostanjevici. — Prežalosten je današnji dan za našo faro, kajti danes nas je zapustil naš ljubljani, nepozabni, za svoj poklic goreči dušni pastir, častiti gospod Janez Zabukovec, idoč na svojo novo službo v Slavini. V kratkem času osmih mesecev njegovega tukaj zares uzornega delovanja si je pridobil srca vseh. To se je videlo in slišalo zadnjo nedeljo 16. t. m. Cerkev je bila natlačena vernikov; ko je blagi gospod omenil, da nas bode zapustil, razlegal se je glasen jok in stok po cerkvi. Ko je po končanejši službi božji odhajal od altarja, zopet zažene ljudstvo glasen jok in dere za njim v žagrad in potem v kaplanijo, da se poslovijo od svojega ljubljence in sliši še kako tolažilno besedico iz njegovih zlatih ust.

Ne bodem podrobno našteval njegovih zaslug in prelepih čednostij, rečem le: to je duhovnik po volji božji, ves goreč edino le za svoj poklic. Bival je najraje doma, v cerkvi, v šoli in pri bolnikih. Pač prelep vzgled mnogim. Blagor vam Slavinci, ki dobite to blago dušo! Na strani gospoda Janeza pa je na tistem delovala njegova ljubezniva mamica. Tudi njo nisi videl drugje nego doma, pri delu ali pa v cerkvi pri molitvi. Bila je dobra mati ubogim, učiteljica nevednim in prelep vzgled celej fari. — Bog jima povrni stotero vse nam izkazane dobrote dušne in telesne ter ju ohrani še mnogo, mnogo let! — Konečno želimo le še to, da bi dobili mi blagemu gospodu Janezu enacega naslednika, ki bi zvesto hodil po blaženih stopinjah njegovih.

Dobrova, dné 18. septembra. — (Ogenj udušen) Pretečeno nedeljo (16. t. m.) je ob 2. uri in 15. minut popoldne vasi Hruševo pretila silna nevarnost — biti vpepeljena. Ob izhodno-severnem koncu gospodarskega vospolja posestnika Janeza Žerovnika, po domače Bokajnarja, hiš. šte. 9. pričela je ob tem času goreti

škopa, ki je bila zunaj pod podovem odnosom zložena. Ker ob tem prostoru ni nobene javne poti, niti steze in nihče tam ne hodi, bi se moglo z neko gotovostjo soditi, da je hudobna roka položila ogenj mej škupnike. Gorelo je v škopi že z vso silo, ko je posestnikova žena prva ogenj zapazila; da ni bila namenjena ravno ob tem času iti molit sv. križevi pot v domačo podružno cerkev, vpepeljena bila bi vsa vas z letošnjimi pridelki vred, ki so z malo izjemo že vsi pod streho. V največjem strahu zaklicala je bližnje sosede na pomoč, ki so takoj prihiteli na kraj nesreče. Ona je z nenavadno silo prva pričela z golimi rokami gorečo škopo razmetavati doli po bregu med sadno drevje in se je pri tem zelo opekla; bila je sama v smrtni nevarnosti, ker se je bila pri tem na njej spodaj okolu in okolu vnela obleka, česar pa v silnem strahu in zbeganosti še zapazila ni. Ogenj se je bil tudi že znotraj za pažem par sežnjevisko gori se povspel. Dobro, da so bile med podovo steno in pažem raznega žita pleve trdno natlačene, katere so silni element zadrževale, da ni prišel tako hitro v nad temi zložene otepe. Le kake pol minute pozneje naj bi se bila nevarnost zapazila, pa bi ne bilo nobene pomoči več. Posebnemu varstvu božjemu, posestnikovej ženi in pa vrlim sosedom se je zahvaliti, da ni šla cela vas v dim in pepel. — Posestniki iz Hruševega so za svoja poslopja večinoma zavarovani pri Graškej zavarovalnici, katera bi jim bila za slučaj požara imela izplačati 5200 glđ. zavarovalnine. Upa se trdno, da jim ta vrla zavarovalnica, ker so vas pred upepeljenjem, a njo pa pred izplačilom omenjene svote, pod lastno nevarnostjo življenja obvarovali, pripozna kako primerno nagrado.

Bog in sveti Florijan naj varujeta nas v prihodnje enakih nevarnosti in enakega strahu!

La Salle. — Kakor sem vam že poročal dragi rojaki, v 13. številki „Dolenjskih novic“, kako smo se borili z oderušskimi kapitalisti za boljšo plačo, pa vse zastonj. Ko so nas dobro izpraznili ter dobro vedeli, da smo brez denarja, so nam obljubili 10 centov manj od tone, kakor popred ter rekli: „Za to ceno če hočete delati, ako ne morete, vse svoje orodje iz jam poberite, potem dobimo družih delavcev, ki jih imamo dosti na ponudbo.“ Kaj je nam zdaj storiti? Več ko polovico jih je reklo, da ne gredo delat, da mora biti vsaj stara plača. I pa kar so si izmislili, da so dali, da kedor hoče naj se zapiše, pa bo delal brez skrbi, ker stražili bojo vojaki. Seveda ni bilo družega, ko izpolniti pregovor „Sila kola lomi“, šli so en za drugim se vpisat in ob določenem času na delo. Nato je kompanija poslala več vojakov, da nas varujejo pri delu, ker zmiraj skušajo še nas prepoditi. Ravno za danes 10. avgusta so iz več krajev prihajali telegrami, da jih pride čes 6000 ter nas zapodijo in šahte požgejo. Ako se vresniči, bom vam že poročal, kako se nam bo godilo. Pa vojaki so na več krajev postavljeni; težko se jim bo posrečilo nas pregnati. Tudi tu v La Sallu je še veliko tacih, da ne gredo delat, pa tudi tacih, ki bi radi šli, pa jih ne marajo, ker so bili prvi puntarji, zato nas grdo gledajo, ko hodimo na delo, zato je eden tistih skozi okno streljal na delavca, ki je šel na delo, pa Bog ga je kaznoval; namesto delavca je svojega sina vstrelil, da je takoj umrl. Drugi se je pa z vojakov norca delal, ali vojaki so ga hoteli odpeljati, pa sin je začel očeta braniti. Vojak mu spusti kroglo skozi prsa, da se mrtev zgrudi; očeta so pa odpeljali da bo premišljeval, kaj je mislil storiti. K sreči, da smo mi Slovenci tu v Ameriki bolj pokorni, kakor doma, da vendar noben v kako

sitnost ne pride. Na najslabeji stopinji so tu v našem mestu Poljaki, katerih so že več sto pobrali in odpeljali v zapor zavoljo punta. So pa tudi jako pobožni ljudje tukaj. To spričuje, ker je pet rimsko-katoliških cerkev, ker imajo vse svoje duhovne, čeravno je mesto majhno, da ga lahko v eni uri obhodiš. Torej, dragi rojaki, srečni ste, kateri ste bili namenjeni v Ameriko iti, pa ste doma ostali, da uživete darove, katere mili Bog dolenski obilno deli; mi pa beremo po časnikih, vidimo in skušamo strašne reči, torej varuj vas Bog! Pozdrav vsim rojakom.

Domače vesti.

(Novoustanovljeno faro v Krškem) bo oskrboval dosedanji vikar vč. g. Ivan Knavs. Kot kapelan je nastavljen tje č. g. Martin Kerin, ki je bil doslej v začasnem pokoju. Rožnivenko nedeljo, 7. oktobra, se bo fara slovesno otvorila.

(Kontrolni shodi) za rezerviste stalne vojne se bodo vršili na Dolenjskem v sledečem vspredu: 2. oktobra v Stičini, 4. in 5. oktobra v Litiji, 6. oktobra v Zagorju, 7. oktobra v Radečah, 8. in 9. oktobra v Krškem, 10. oktobra v Kostanjevici, 12. oktobra v Mokronogu, 13. oktobra v Trebnjem, 14. oktobra v Žužemberku, 16. in 17. oktobra v Novem Mestu, 19. oktobra v Metliki, 20. oktobra v Črnomlju, 22. in 23. oktobra v Kočevju, 24. oktobra v Ribnici, 25. oktobra v Velikih Laščah.

(V tukajšno deško šolo) se je vpisalo v IV. razred 49 učencev; v III. razred 54 učencev; v II. razred 53 učencev in v I. razred 40 učencev. Skupaj 196. — Iz šolskega leta 1893/94 zglasilo se je iz te šole 34 učencev za sprejem v tukajšnjo c. kr. zgornjo gimnazijo. Sprejemni izpit prostalo je vseh 34 učencev.

(Podučna predavanja) bode imel c. kr. okr. živinozdravnik Otmar Skale iz Novega Mesta o umni živinoreji, o navadnih živinskih boleznih in prve pomoči z domačimi sredstvi, o kužnih boleznih, živinski kupčiji itd., v sledečih krajih krškega okraja: V nedeljo 7. oktobra zjutraj v Šent Jerneji in popoldne v Kostanjevici, v nedeljo 14. oktobra zjutraj v Radečah in popoldne v Mokronogu — in sicer vedno po prvi sv. maši in po krščanskem nauku v dotičnem šolskem poslopju. Opozarjamo živinorejce na ta predavanja ter jih vabimo, da se jih v obilem številu udeležijo.

(Slavnostni vspredu) o proslavi ustanovitve nove mestne fare, odkritje spomenika gospodu Martinu Hotschevarju in odkritja spominske plošče baronu Ivanu Vajkardu Valvasorju v Krškem. V soboto, dné 6. oktobra: Mesto se bode z zastavami okrasilo in zvečer razsvetilo; bakljada in godba po mestu; umetalni ogenj. V nedeljo, dné 7. oktobra: I. Zjutraj budnica po mestu. II. Ob 10. uri slovesna sv. maša s pridigo v farni cerkvi. (Pri maši bodo peli meščanski učenci.) III. Po maši slovesno odkritje spomenikov na šolskem trgu po sledečem redu: 1. Slavnostni govor. 2. Petje. IV. Ob 1. uri popoldne slovesni obed v gostilni g. Fr. Gregoriča. V. Ob 3. uri popoldne tombola pred cerkvijo. Za obed (brez pijače) plača oseba 1 gld. 50 kr. Kdor se želi udeležiti, naj se oglasi pri odboru do 1. oktobra. VI. Po tomboli koncert pri g. Gregoriču.

(Cerkven tat.) Pred nekaterimi dnevi je neznan lopov po noči vlomil skozi okno v kapelo na novomeškem pokopališču ter v njej siloma odprl na-

biralnik. Dobil gotovo ni veliko, niti toliko, da bi se trud splačal, a škode je storil nekaj.

(Katoliško delavsko društvo) v Ljubljani se jako živahno giblje. Priredilo je že več shodov in parkrat brezverske in breznarodne socijaliste popolno pobilo; zlasti 16. septembra v Kamniku. 23. sept. je to društvo zopet sklicalo delavski shod v Ljubljani, katerega se je vdeležilo do 700 delavcev, tudi z dežele iz vseh onih krajev, kjer so tovarne. Govorili so le delavci sami o najrazličnejših stvareh: o splošni volilni pravici, proti ponarejevanju živil, o pospečevanju nedelj in praznikov, o verski šoli, o narodnostnem načelu, katerega socijalisti ne poznajo; obravnavalo se je, kako bi se mogel zabraniti pogubni kapitalizem in kako bi se moglo pomagati hirajočemu delavskemu stanu, kako naj bi si delavci zavarovali in ohranili svoje pravice. Predlagale so se v tem smislu razne resolucije. Zborovalci so na poziv načelnika zaklicali „slava“ sv. očetu papežu in cesarju. Na tem shodu so delavci pokazali, da glede izobrazbe nikakor niso zadnji stan. Dobro umevajo duh sedanjega časa. Pokazali so se zveste katoličane in Slovence nasproti socijalistom, ki taje Boga in nočejo nobene narodnosti. Bog živi take delavce in blagoslovi njih napore!

(Mestna hranilnica v Novem Mestu.) V mesecu septembru je uročilo 48 strank na 35 knjižic 4818 gld. 57 kr., vzdignilo pa 6 strank 1245 gld. 08 kr. Stanje vlog 43485 gld. 31 kr.; knjižic je 207.

(Hruška je cvetela) pretekli teden na proštjskem vrtu v Novem Mestu. Imela je še pred kratkim obilno sadja, skoro več nego listja. Komaj se ga je znebila, začela je iz nova cveteti.

(Angeljska služba.) Tako je naslov mali knjižici, ki uči male dečke, kako se mora pri sv. maši streči. Dobiva se v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

(Marjetica), povest, spisal Anton Koder, prišla je v drugem natisu na svetlo. Dobiva se v založbi knjigoveza A. Turka v Ljubljani in po drugih bukvarnah po 50 kr.

Razne vesti.

* (Kakšne bogove molijo Kinezi?) Misionarja P. Guerlacha so napadli kineški roparji in mu vse vzeli. Med drugim blagom za misijonske potrebe so bile tudi nekatere igračice za otroke. Tatovi so našli najprej neke umetno nárejene papige, ki so glasno kričale in na cimbele udarjale, ako se je dotaknil umetno nastavljenega peresa. Tega so se tako prestrašili, da so te čudne živali pustili v miru. Zalotili so tudi neko škatljo, zagrnjeno v rdeč plašč, katere pa niso znali odpreti. Zato so jo vzeli domov. Ko so doma poskušali odpreti jo, zadeli so ob neko pero. V tem hipu pokrov siloma odskoči in iz škatlje se prikaže glava — črnega peklensčeka z veliko brado in rdečo kapico. Ta prikazen je srdito obračala oči okoli sebe in škrtala z zobmi. Vsi zbegani so tatovi odskočili. Ta grozna novica se je hitro raznesla po celi vasi in napravila velik strah. Starašine so se zbrali v posvetovanje, kaj bi storili. Slednjič so se zedinili, da to gotovo ni nič drugega nego „bog kolere ali črnih kozá“. Da bi ga potolažili, napravili so mu zunaj vasi šotor, kamor so ga svečano prenesli; tu so mu darovali petelina in neko vrsto žgane pijače ter ga skesani prosili odpuščenja. Tako je nedolžna igračica postala paganom strahovit „bog!“ V taki milovanja vredni nevednosti živi še neštevilno paganov, katerih ni še obsijala luč sv. vere!

Darovi,

nabrani za opravo dijaške kuhinje v Novem mestu:

Gsp. Ana Slanc 10 parov nožev in vilic, 10 žlic in 10 gld. v denarju, gsp. Anka Škerlj 2 gld., gsp. Fani Pfeifer 5 gld., gsp. Mohar 5 gld., gsp. Zorko 1 gld., gsp. Ullepitsch 2 gld., družba pri Zorkotu 2 gld., gsp. Pajnič 24 kozarcev, gsp. Sešek 50 kr., gsp. Skale 1 gld., gsp. A. Šarc 50 kr., gsp. Vrhovec 2 gld., gsp. Murgel 1 gld., gsp. Hladnik 60 kr., gsp. Vidic 2 gld., gsp. Valentin 30 kr., gsp. Mar. Rozman 1 gld., gsp. Guštin 12 parov nožev, žlic in vilic, gsp. M. Detela 2 gld., gsp. Ana Mayr 1 gld., gsp. Amalija Poljanec 1 gld., gsp. Hedviga Schulz 1 gld., gsp. Kastelic 1 gld., gsp. Marija Poznik 5 gld., gsp. Rohrmann 1 gld., gsp. Viktor Rozina 5 gld., gsp. Pfefferer 1 gld. 50 kr., gsp. Marija Domicelj 1 gld., gsp. Ivana Gestrin 2 gld., gsp. Schweizer 50 kr., gsp. Ana Turk 2 gld., gsp. pl. Vesteneck 2 gld., gsp. Gerdešič 2 gld., gsp. Ella Logar 3 gld., gsp. Terezija Dolenc 3 gld., gsp. Rohrmann 1 gld., gsp. Clarič 2 gld. 50 kr., gsp. Bruner 12 vilic, žlic in nožev, gsp. V. Umek 1 gld., gsp. Surc 1 gld., gsp. Medved 1 gld., gsp. Hermina Seidl 1 gld., gsp. Marija Seidl, 1 gld., gsp. Pauser 2 gld., gsp. dr. Vavpotičeva 1 gld., gsp. Kristof 1 gld., gsp. A. Pauser 2 gld., gsp. Božič 1 gld., gsp. F. Schwarz 2 gld., gsp. Avgusta Kalčič 1 gld., gsp. Karol Kalčič 1 gld., gsp. F. Murgelj 1 gld., gsp. dr. DeFranceschi 2 gld., gsp. pl. Fichtenau 2 gld., gsp. Marija Krajec 1 gld., gsp. Fani Krajec 1 gld., gsp. Ant. Jarc 2 gld., gsp. Jak. Pavčić 2 gld., gsp. Ogrin 1 gld., gsp. Valka 1 gld., gsp. Suhač 1 gld., gsp. Bergmann 3 gld., gsp. M. Petelin 2 gld., gsp. Tuček 1 gld., gsp. Golja 1 gld., gsp. Rohrmann 1 gld., gsp. Frankovič 1 gld., gsp. Hočevar 10 gld., gsp. Germ 1 gld., gsp. Jagodic 2 gld., gsp. Gorjani 5 gld., gsp. Schibl 10 gld., gsp. Ulm 5 gld., gsp. Schegula 60 kupic, gsp. Pollak 24. žlic, g. J. Rus 1 gld., gsp. dr. Werner 2 gld.

Drugi darovi posebej za kuhinjo:

Neimenovan duhovnik 20 gld., gsp. župnik Bergant 1 gld., gsp. kaplan Žvan 2 gld., gsp. župnik Malenšek 5 gld., gsp. Fr. Pogačar 2 gld., gsp. dr. Slanc mesečnino za dva meseca, 20 gld., gsp. kanonik Povše 10 gld., gsp. kaplan M. Bulovec 5 gld., gsp. Nagode 20 gld., gsp. kanonik Frank 20 gld., gsp. Markelj J., ravn. 3 gld., gsp. Dular Ana 2 gld., gsp. Vocasek Helena 1 gld., gsp. P. Inocene Koprivec 2 gld., gsp. Marešič Fr. 10 gld., gsp. Ščinkovec Avg. 5 gld., gsp. Gruden Jakob, župnik 5 gld., gsp. Kadunc Fr., 5 gld.

Darovi za zidanje dijaške kuhinje se objavijo v bodočih listih. Dr. Marinko.

Loterijske številke.

Trst	15. septembra	37	76	68	60	71
Gradec	22. "	46	9	79	47	65

Zahvala.

Podpisani sem bil zavarovan pri Peštanski zavarovalnici. Pogorelo mi je 14. julija vse pohištvo in jaz revež nisem bil še letos zavarovalnine plačal, a vendar me je društvo popolnoma odškodovalo in prejel sem vso odškodnino 1500 gld.

Zahvaljujem se Peštanski zavarovalnici, in kdor še ni zavarovan, naj se takoj zavaruje pri omenjeni zavarovalnici.

Janez Bele,

(189)

Dol. Težka voda.

Razglas.

Posojilnica v Črnomlju, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ima izvanredni občni zbor dne 14. oktobra 1894., ob 3. uri popoldne v Črnomlju v posojilnični sobi. — Na dnevnem redu je vprašanje, pod katerimi pogoji založi posojilnica za sodni okraj Črnomelj 1000 gld. za železnične namene, in s katero svoto prispeva k temu tudi posojilnica.

K obilni udeležbi vabijo se društveniki.

(188)

Načelstvo.

Stanovanje,

(168—3)

štiri sobe, kuhinja, potrebne shrambe, v II. nadstropji Lusarjeve hiše na glavnem trgu se takoj odda.

Josip Seunig

166—3

je otvoril svojo čevljarstvo delalnico v Novem mestu v Dolgi ulici št. 33 ter se priporoča slavnemu občinstvu za vsakovrstna naročila, obljubujoč fino delo in dobro postrežbo.

Učenec

(157—4)

lepega vedenja in primernih šolskih vednosti se takoj sprejme v prodajalnico v Novem mestu.

Kje pove iz prijaznosti upravništvo „Dol. Novic“.

Velika množina**Ovsa in veliko prav dobrega vina**

je ceno na prodaj

na Bajnofu pri Novem mestu.

Hiša na prodaj,

v Vajtenstainu pri Celju obstoječa iz 3 sob, 1 kuhinje, 2 kleti in 1 hleva; poleg je tudi vrt, na katerem je 1 vrtna hišica. — Več pove lastnica

Maria Kotin,

(192—1)

v Gradacu št. 44 (Dolenjsko).

Stanovanje,

obstoječe iz dveh ali treh sob, je takoj dobiti v Školovi ulici v Novem mestu.

(193—1)

V kavarni Schmidt v Novem mestu

so za oddati sledeči časopisi:

„Agramer Tagblatt“,

„Figaro“,

„Wiener Zeitung“,

(192—1)

„Politik“.

Hiša na prodaj,

v Kostanjevici št. 54,

z opeko krita, ki obsega 3 velike soke, 2 kleti, od katerih je ena obokana in kuhinjo s šteditilnim ognjiščem, potem hlev za 4 pare konj, 3 svinjake, eno kolarnico z lepim dvoriščem, 2 vrta poleg hiše, od katerih je eden s sadjem zasajen in dve njivi, na katerih se 8 mernikov žita poseje. Njivi se tudi posebej prodajo.

Hiša, v kateri je bila veliko let gostilna, stoji na sredi mesta ob državni cesti, in je za vsak obrt pripravna.

Cena se izve pri lastnici

(191)

Jozefi Petersič.

Prasičja razstava

katero priredi

c. kr. kmetijska družba kranjska v NOVEM MESTU
v torek dne 23. oktobra t. l.

— v zvezi s prasičjim semnjem. —

PROGRAM:

Namen razstavi in ž njo združenem prasičjem semnju je: 1.) da se vidi uspeh, ki se je dosedaj dosegel pri reji prasičev domačih in tujih plemen; 2.) da se gospodarji s primerjanjem prasičev unemajo za napredek v prasičji reji in da se pouče, kje je dobiti dobrih živali za pleme; 3.) da se povzdigne kupčija s prasiči. — Razstava se bo vršila na dan Lukeževega semnja, ki je eden največjih na Dolenjskem, in sicer na prostoru pred vojašnico, kjer bo tega dne tudi prasičji semenj. Do 8. ure zjutraj morajo biti uže vse živali na mestu razstave, kjer se bodo pripravile potrebne ograje za posamezne vrste razstavljenih živali.

Razstava bo ločena v dva oddelka. V prvi oddelku se pripuščajo plemeni prasiči, in sicer: a) posamezni prasiči, kakor: 1.) za spuščanje pripravni mrjasci, 2.) breje svinje in svinje s praseti, 3.) mladi mrjasci in mlade svinje do starosti 10 mesecev. b) cele skupine plemenih prasičev, obstoječih iz mrjasca, svinj in praseta. V drugi oddelku se pripuščajo pitani prasiči, in sicer: a) peršutniki, b) starejši pitani prasiči. Prasiči smejo biti domačega, tujega in mešanega plemena. — Za lepe živali je določenih 20 premij, in sicer za vsak oddelku po 10 premij v zneskih po 20 in 10 kron. Prasiči, kateri morejo postati deležni premije, morajo najmanj uže pol leta biti lastnina tistega gospodarja, ki jih razstavi. Gospodarji, kateri želijo razstaviti svoje prasiče v kakem oddelku, naj se zglasijo pismeno ali ustmeno pri kmetijski podružnici v Novem Mestu zadnji čas do 1. oktobra t. l., ter naj naznanijo, koliko in kake živali hočejo razstaviti, da se zamorejo pripraviti potrebne ograje. Možje, ki bodo sodili o premovanji prasičev, izberó se po predpisniku in se morajo ravnati po določenih predpisih.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V LJUBLJANI dne 1. septembra 1894.

Ivan Murnik m. p.,
predsednik.

Gustav Pirc m. p.,
tajnik.

Dečka, (179—2)

ki ima veselje do trgovine, ter je vsaj nekoliko zmožen nemškega jezika v govoru in pisavi, sprejme Vinko Kramaršič, trgovina z mešanim blagom v Žužemberku.

Išče se soba,

kjer bi se dobila tudi hrana in postrežba.

Ponudbe naj se pošiljajo do 15. oktobra pod naslovom S. H. posté restante. (190)

Josip Lorber-jeva

livarna za železo i kovine, in tovarna za stroje,

vliva iz železa in kovin vsaktere zmesi, vse predmete za žage, mlino in druge potrebe; napravlja cele transmisije po najnovejših sistemih itd. — Posebno pa priporoča svoje

travniške brane,

katere do sedaj v praktični rabljivosti in nizki ceni (mala brana stane samo 26 gld., velika pa 32 gld.), še noben izdelek te vrste ni prekosal. (15—1)

Dva čevljarska pomagata

vsprejme takoj Blaž Kovačič, čevljar v Št. Rupertu.

Učenec,

14 let star, vsprejme se takoj v trgovino z mešanim blagom pri Janko Puhek-u v Črnomlju. (186—1)

Na prodaj je:

Dve posestvi z dobrim poslopljem
ter nalašč za krčmo ali prodajalno izdelani, in
eden par dobrih belih mlinskih kamnov
z vso opravo vred (kolo na korce).

Natančneje pove

Jože Vesel,

trgovec v Zamostecu pri Sodražici.

Oboje po jako nizki ceni!

(184—1)